

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 05 stycznia 2018 r.

WPS-I.431.1.39.2017.MW

**Pani
Urszula Karolewska
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Iłowie
ul. Płocka 2, 96-520 Iłów**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ust. 1, w związku z art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769, z późn. zm.) zwanej dalej ustawą oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543, z późn. zm.), zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, w dniach 23 - 27 października 2017 roku, przeprowadził kontrolę kompleksową w kierowanym przez Panią Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Iłowie.

Przedmiot kontroli obejmował stan zatrudnienia i kwalifikacje kadry zatrudnionej w ośrodku pomocy społecznej, prawidłowość przyznawania zasiłków stałych oraz kierowania do domów pomocy społecznej i ustalania możliwości partycypacji w kosztach pomocy osób zobowiązanych do jej udzielania. Kontrolą objęto okres od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia kontroli.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym przez panią bez zastrzeżeń 27 października 2017 roku, przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

W okresie od 1 stycznia 2016 r. do 20 października 2017 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iłowie działał w oparciu o postanowienia statutu uchwalonego uchwałą nr 26/IV/2007 Rady Gminy Iłów z dnia 26 stycznia 2007 r. w sprawie uchwalenia statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iłowie. Szczegółową organizację, zasady działania oraz tryb pracy ośrodka określał regulamin organizacyjny GOPS w Iłowie wprowadzony przez Panią zarządzeniem nr 2/2007 z 26 stycznia 2007 r., zmieniony zarządzeniem nr 4/2012 z 19 grudnia 2012 r.

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowało 5 pracowników zatrudnionych na 5 etatach, tj. kierownik i 4 specjalistów pracy socjalnej oraz 2 pracowników zatrudnionych na umowy-zlecenie. Ośrodek spełniał wymogi zatrudnienia pracowników socjalnych wskazane w art. 110 ust. 11 ustawy. Na jeden etat specjalisty pracy socjalnej przypadało 1542 mieszkańców gminy.

W wyniku kontroli stwierdzono, że spełnia Pani wymagania dotyczące wykształcenia i stażu pracy określone dla osób kierujących jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy. Ponadto stwierdzono, że osoby zajmujące stanowiska specjalistów pracy socjalnej posiadają kwalifikacje określone w art. 156 ust. 3a ustawy, art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 48, poz. 320) i w rozporządzeniu Rady Ministrów z 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1786) oraz, że są zatrudnione na stanowiskach pracy zgodnych ze stanowiskami wskazanymi w tym rozporządzeniu.

W wyniku kontroli ustalono, że w okresie od 1 stycznia 2016 r. do 20 października 2017 r. z pomocy społecznej w formie zasiłku stałego korzystało 28 osób, w tym 22 osoby samotnie gospodarujące. Po 1 stycznia 2016 r. uprawnienia do zasiłku stałego uzyskało 6 osób, w tym 5 osób samotnie gospodarujących.

Kontroli poddano 15 akt spraw dotyczących przyznania zasiłku stałego wszczętych w okresie objętym kontrolą i zakończonych wydaniem decyzji ostatecznych.

Przeprowadzona kontrola wykazała, że we wszystkich badanych przypadkach ustalanie uprawnień do zasiłku stałego odbywało się na wniosek strony. Wydanie decyzji w sprawie uprawnień do zasiłku stałego poprzedzono przeprowadzeniem rodzinnego wywiadu środowiskowego. Wywiady przeprowadzono w terminach określonych w § 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. oraz rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Stosownie do postanowień art. 107 ust. 4 ustawy, w każdym badanym przypadku, nie rzadziej niż co 6 miesięcy, sporządzano aktualizację rodzinnego wywiadu środowiskowego. Sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osób ubiegających się o zasiłek stały ustalono na podstawie dokumentów, o których mowa w art. 107 ust. 5b ustawy. Prowadzono również postępowania mające na celu ustalenie możliwości udzielania pomocy

na rzecz zasiłkobiorców stałych od osób obowiązanych do alimentacji, przy czym nie zawarto żadnej umowy w trybie art. 103 ust. 1 ustawy.

Decyzje administracyjne w sprawie zasiłków stałych zostały skonstruowane zgodnie z unormowaniami zawartymi w art. 107 § 1 i § 3 k.p.a. W decyzjach prawidłowo wskazano organ administracji publicznej wydający decyzję. Decyzje zawierały wymagane pouczenia wynikające z przepisów ustawy o pomocy społecznej oraz k.p.a. Decyzje zostały podpisane, zgodnie z upoważnieniem Wójta Gminy Łów, udzielonym Pani zarządzeniem nr 9 z dnia 17 maja 2004 r. Wszystkie decyzje wydano w terminie, zgodnie z postanowieniami art. 35 k.p.a. Decyzje doręczono na zasadach określonych w k.p.a.

Zasiłki stałe przyznano zasadnie, na odpowiedni okres, nie dłużej niż na czas obowiązywania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. W czternastu badanych przypadkach zasiłki stałe przyznano w prawidłowej wysokości.

W wyniku kontroli ustalono, że po 1 stycznia 2016 r. ośrodek nie wydał żadnej decyzji w sprawie skierowania do domu pomocy społecznej. W 2017 r. do GOPS w Łowie wpłynął jeden wniosek w sprawie skierowania do domu pomocy społecznej, ale został on przekazany do załatwienia przez właściwą miejscowo gminę.

Na dzień kontroli w domach pomocy społecznej przebywało dwóch mieszkańców gminy Łów.

W analizowanym okresie wydano 4 decyzje administracyjne w sprawie opłat za pobyt w domu pomocy społecznej, dotyczące osób skierowanych i umieszczonych w dps przed 1 stycznia 2016 r. Przedmiotowe decyzje dotyczyły pobytu i usług w domach pomocy społecznej prowadzonych na podstawie zezwolenia wydanego przez wojewodę mazowieckiego. Na mocy tych decyzji osoby przebywające w domach pomocy społecznej ponosiły opłaty za pobyt w dps w wysokości 70 % ich dochodu. Pozostałą kwotę opłaty w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatą wnoszoną przez osoby przebywające w dps pokrywała Gmina Łów.

Konstrukcja decyzji odpowiadała unormowaniom zawartym w art. 107 § 1 i § 3 k.p.a. Adresatami przedmiotowych decyzji byli opiekunowie prawni osób skierowanych do domu pomocy społecznej. Doręczenia decyzji dokonano na zasadach określonych w art. 39 i art. 46 § 1 k.p.a.

Wydanie trzech z czterech skontrolowanych decyzji zostało poprzedzone sporządzeniem rodzinnego wywiadu środowiskowego (cz. IV.) przeprowadzonego z osobami przebywającymi

w dps. W przypadku osoby skierowanej, posiadającej rodzinę obowiązującą do alimentacji, ośrodek prowadził postępowania mające na celu ustalenie możliwości wnoszenia opłaty za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej.

W toku kontroli **stwierdzono** następujące **nieprawidłowości**:

1. We wszystkich badanych przypadkach dotyczących przyznania zasiłku stałego, dokonane w wywiadach środowiskowych zapisy odnoszące się do pracy socjalnej były lakoniczne np.: „rozmowa wspierająca”, „pomoc w sprawach urzędowych” lub nie dotyczyły pracy socjalnej np. „zebranie wymaganych dokumentów”, „ustalenie planu pomocy”;
2. W jednym z piętnastu przypadków do dochodu rodziny ustalonego w rodzinnym wywiadzie środowiskowym cz. IV sporządzonym 2 maja 2016 r. nie wliczono stypendium syna zainteresowanej przyznanego ze środków unijnych, z tytułu udziału w projekcie „Mazowsze – stypendia dla uczniów szkół zawodowych w roku 2015/2016”, a do dochodu własnego zainteresowanej nie wliczono świadczeń rodzinnych. Ustalona kwota zasiłku stałego przysługującego w okresie od 1 maja 2016 r. do 31 października 2016 r. wyniosła 179,41 zł, podczas gdy po uwzględnieniu w dochodzie rodziny stypendium syna, kwota zasiłku stałego wynosiłaby 112,75 zł. Złożone przez Panią wyjaśnienia, że stypendium syna nie podlega wliczeniu do dochodu rodziny, bo stanowi jednorazową pomoc materialną o charakterze motywacyjnym nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ, stosownie do postanowień art. 8 ust. 4 pkt 3 ustawy, do dochodu rodziny nie wlicza się pomocy materialnej mającej charakter socjalny albo motywacyjny tylko wówczas, gdy została ona przyznana na podstawie przepisów o systemie oświaty, co w tym przypadku nie miało miejsca. W kwestii ustalenia dochodu własnego zainteresowanej wyjaśniła Pani, że przyjęła, iż dochód własny zainteresowanej stanowi zasiłek pielęgnacyjny i 50% kwoty świadczeń rodzinnych, ponieważ prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku przysługuje obojgu rodzicom dziecka;
3. W jednym przypadku przed wydaniem decyzji w sprawie przyznania zasiłku stałego nie przeprowadzono rodzinnego wywiadu środowiskowego z prowadzącą oddzielne gospodarstwo domowe osobą obowiązującą do alimentacji;
4. W jednym z piętnastu przypadków nie ustalono ewentualnej pomocy od syna osoby korzystającej z zasiłku stałego mimo, że dochód jego rodziny znacznie przekraczał kryterium

dochodowe rodziny. Według złożonego przez Panią wyjaśnienia, rodzina ponosiła m.in. wydatki na pokrycie kosztów dojazdu do pracy a ponadto deklarowała pomoc w formie żywności;

5. W jednym przypadku wydanie decyzji w sprawie odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej nie zostało poprzedzone sporządzeniem rodzinnego wywiadu środowiskowego;
6. W jednym przypadku dokonano zmiany opłaty za pobyt w dps od osoby skierowanej mimo, że kwota zmiany jej dochodu nie przekroczyła 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej. Złożone przez Panią wyjaśnienie, że zmiany odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej dokonano ze względu na zmianę średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca a nie z uwagi na zmianę sytuacji dochodowej klienta nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem jedyną przesłanką, która może stanowić podstawę do zmiany wysokości opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej od osoby skierowanej jest zmiana jej dochodu w okresie ponoszenia odpłatności przekraczająca 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, o czym mowa w art. 106 ust. 3b ustawy;
7. Stan zatrudnienia w ośrodku nie był zgodny ze strukturą organizacyjną wskazaną w § 4 regulaminu organizacyjnego GOPS w łowie, bowiem do dnia kontroli w ośrodku nie zatrudniono księgowego.

Za stwierdzone nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Pani jako Kierownik kontrolowanej jednostki.

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości zwracam się do Pani Kierownik o realizację następujących zaleceń pokontrolnych:

1. Zapewnić prowadzenie pracy socjalnej adekwatnie do sytuacji osoby lub rodziny, mając na uwadze postanowienia art. 6 pkt 12 i art. 45 ustawy, oraz zwiększyć nadzór nad dokumentowaniem pracy socjalnej;
2. Dochód osoby lub rodziny ubiegającej się o świadczenia pieniężne z pomocy społecznej wyliczać na zasadach określonych w ustawie, a w szczególności w art. 8 ust. 4 ustawy;
3. W przypadku osób ubiegających się o przyznanie zasiłku stałego ustalać sytuację osób obowiązanych do alimentacji w oparciu o rodzinny wywiad środowiskowy, a jeżeli zachodzi taka potrzeba również w oparciu o inne dokumenty, oraz podejmować działania mające na celu umożliwienie osobom, o których mowa w art. 103 ust. 1 ustawy, zadeklarowania wysokości wsparcia na rzecz osób potrzebujących pomocy poprzez zawarcie umowy bądź działania wskazane w art. 110 ust. 5 ustawy;

4. Decyzje w sprawie ustalenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej wydawać po uprzednim przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego, w myśl art. 107 ust. 1 ustawy;
5. Zmiany odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej od osoby w nim umieszczonej dokonywać wyłącznie w przypadku zaistnienia przesłanki określonej w art. 106 ust. 3b ustawy;
6. Podjąć działania zmierzające do dostosowania struktury organizacyjnej ośrodka do struktury organizacyjnej wskazanej w § 4 regulaminu GOPS w Iłowie, mając na uwadze przepisy art. 53 ust 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077, z późn. zm.);

Pouczenie:

Zgodnie z art. 128 ust.2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769, z późn. zm.) jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

W przypadku nie zgłoszenia lub nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę Mazowieckiego należy **w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego**, a w przypadku ich uwzględnienia należy mieć na uwadze zmiany wynikające z powyższego faktu.

Ponadto informuję, że zgodnie z przepisem art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej ***kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych – podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6 000 zł.***

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO
Wioletta Kucharska

Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

Pan Roman Antoni Kujawa
Wójt Gminy Iłów